

magazine

van Formaat

ECOLOGISCH
ORGANISEREN

Colofon

Met medewerking van

Gudrun Caelen
Maaïke Gerlo
Céline Mettepenningen
Lars Van Eemeren
Thomas Petit
Milan Philips
Wannes Daems
Riena Exelmans
Ilse Bosch

Coördinatie

Gudrun Caelen
Inge de Wolf

Vormgeving

Pepijn Haghebaert

Beeld / foto's

Asgaard
Farn Saetia
KarelVA
Kunstvanger
Lisa Goethals
Nikki Lucy
Unsplash
Valerie Vonck
XER
Yannic Fréson

Druk

Zwartopwit

Verantwoordelijke uitgever

Formaat vzw
t.a.v. Stijn Belmans
De Wittestraat 2
2600 Berchem

Vlaams Gewest
Ondernemingsnummer: 0410 935 352
RPR afdeling Antwerpen
www.formaat.be – info@formaat.be

Formaat creëert ruimte voor jongeren en hun initiatieven door open jeugdwerk te stimuleren, te ontwikkelen en te verbinden. Met meer en sterker open jeugdwerk dragen we bij aan een meer duurzame samenleving die haar diversiteit inzet als een sterkte.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Bronnen

ikorganiseer.be
ecofest.be
https://bruggesmaakt.brugge.be/20170213_pu_duurzamevoedingdefweb_1pdf
<https://velt.nu/system/files/media/documenten/Download10stappen.pdf>
www.publiekeimpact.be/post/duurzame-events-voorbij-herbruikbare-bekers
<https://detransformisten.be/artikel/de-piraminder>
<https://www.greenevents.nl/communicatie/10-tips-hoe-communiceer-je-als-evenement-over-duurzaamheid/>
www.developpementdurable.be/sites/default/files/document/files/guide_de.pdf

Dit magazine is gedrukt op 100% gerecycleerd, FSC®-gecertificeerd en chloorvrij papier.

**for
maat**

The Bigger Picture

Fijn om te zien dat je je steentje bijdraagt aan een groenere aanpak, iets wat de natuur hard nodig heeft! Reden te meer om er actief mee aan de slag te gaan.

FOTO: Lisa Goethals

Maar dan: hoe begin je eraan? Dat is een goede vraag. Duik via dit magazine in de wereld van het ecologisch organiseren. **We verzamelden praktische tips en inspiratie** voor een groenere evenementenorganisatie.

In bijna elk onderdeel van een evenement kan je verduurzamen, al zijn het kleine ingrepen. Deze stappen kunnen leiden tot de verduurzaming van je hele organisatie. Dat is een mooie ontwikkeling. Ecologisch organiseren is niet het eindpunt, wel de start!

Denk al eens na over de volgende zaken:

- Hoe kan je ecologisch gaan denken/doen, niet alleen tijdens maar ook voor en na je evenement?
- Hoe past ecologisch organiseren binnen de missie en visie van je organisatie?
- Is het een eenmalige actie of kan je het doortrekken naar andere evenementen?

Als organisator kan je veel betekenen. Jouw evenement kan anderen inspireren om op dezelfde manier aan de slag te gaan. Wees je daarvan bewust. Zelfs die kleine acties zijn zeer waardevol. Je maakt deel uit van een groter verhaal: het globale klimaat ademruimte geven.

Deel daarom je ecologische visie, van begin tot eind.

Wees er trots op! Maak gebruik van je eigen kanalen, maar vertel je verhaal ook via de (regionale) media en tijdens het evenement zelf. Het is daarnaast belangrijk om je bezoekers, artiesten, medewerkers en zeker de buitenwereld te informeren **welke maatregelen je neemt en waarom**. Met je evenement bereik je veel mensen: grijp die kans met beide handen en neem het mee in je gehele communicatie!

Voor tips, check dit:

**Communiceer
bewuste keuzes!**

Mag het een beetje minder?

Natuurlijk verbruik je bij het organiseren van een evenement of activiteit energie en water. Maar hoeveel, dat heb je voor een deel zelf in de hand. Met deze tips lukt het vast om minder te verbruiken.

Energie besparen

De grootste energieslurpers zijn verwarming, koeling en verlichting. Bekijk dus zeker of je hier iets aan kan aanpassen.

Verwarming

Jeugdhuizen zijn over het algemeen niet de meest geïsoleerde gebouwen. Grote kans dat je een behoorlijke prijs betaalt om je gebouw te verwarmen.

- Hoe warm moet je ruimte echt zijn? Bekijk of je **verwarming een graadje lager** kan.
- Plak radiatorfolie achter de radiator. Zo wordt de buitenmuur niet verwarmd.
- Kijk kritisch naar je verwarmde ruimtes. Is het nodig dat in het achterkamertje de verwarming aanstaat op het moment dat daar niemand is?
- Laat deuren niet zomaar openstaan. Om **deuren goed te sluiten** kan je een deursluiter installeren.
- Check altijd of je verwarming uitstaat als je het gebouw als laatste verlaat.
- Laat je verwarming regelmatig nakijken door een expert. Niet alleen om zuiniger te kunnen verwarmen, ook voor de veiligheid.

FOTO: Unsplash

Energieleverancier

Als je de mogelijkheid hebt, stap dan over op een energieleverancier die **groene stroom** aanbiedt.

Voor een evenement heb je energie nodig. Organiseer je in openlucht of in een tent, kan je proberen dieselgeneratoren te vermijden. Afhankelijk van het nodige vermogen kan je bij de gemeente vragen of er ergens in de buurt een werfkast te gebruiken is.

Elektrische toestellen

Jouw initiatief staat vast vol elektrische toestellen. Klassiekers zijn koelkasten, tv's en laptops. Maar misschien heb je ook wel een microgolfoven, croquemachine, waterkoker, radio, lampeninstallatie of lichtgevende bloempot. Die toestellen verbruiken ook energie.

- Zorg dat **alle machines uit staan**, niet op stand-by. Dit verlaagt je energieverbruik tot 10%.
- Vervang een verouderde koelkast door een alternatief met A++-label.
- Heb je een vriezer? Ontdooi hem regelmatig. Ijsafzetting in je vriezer verhoogt het energieverbruik.
- Zet koelkasten in een niet-verwarmde ruimte en laat de achterkant voldoende vrij. Dan verbruiken ze minder.
- Zorg dat toestellen niet onnodig worden weggegooid. Ga langs bij een repairshop om oude toestellen nieuw leven in te blazen. Of organiseer er zelf eentje!

FOTO: Kunstvanger

Verlichting

Geen feestje zonder licht. Welke optie is nu de beste?

- TL-lampen en ledlampen zijn het meest efficiënt, daarna pas de spaarlampen. Grote energieverbruikers zijn gloeilampen en halogeenlampen. De meeste feestverlichting is tegenwoordig gelukkig led, denk dus twee keer na voor je die oude discolampen uit de jaren stillekes van zolder haalt.
- De zuinigste lamp is nog steeds **de lamp die niet brandt**. Doof dus steeds alle lichten in je locatie of voorzie ruimtes waar weinig volk komt van aanwezigheids-sensors.

Communiceer bewuste keuzes!

- Laten je bezoekers altijd het licht branden? Hang grappige briefjes op om mensen aan te sporen om het licht uit te doen.
- Zet een grote mand met dekentjes neer, met een bordje "help mee om onze energierekening laag te houden".

Water besparen

Op een dag verbruik je heel wat water, soms zelfs ongemerkt. Dat is bij het organiseren van een evenement niet anders.

Water besparen in je locatie

- Zorg voor dubbele, **waterbesparende doorspoelknoppen** in de wc's.
- Heb je een oude wc met een grote spoelbak? Leg een grote steen of twee flessen vol water in de spoel-

FOTO: Kunstvanger

bak. Zo vult je spoelbak zich met minder water. Zorg er wel voor dat je minstens zes liter water per spoelbeurt gebruikt na een grote boodschap. Op een verstopte wc zit niemand te wachten.

- Vang regenwater op in een regenton. Goed voor de plantjes!
- Gebruik 100% gerecycleerd toilet papier dat niet met chloor gebleekt is. De productie ervan vraagt 64% minder energie en de helft minder water dan die van nieuw papier. Bovendien veroorzaakt gerecycleerd toilet papier 74% minder luchtvervuiling en sneuvelen er, uiteraard, minder bomen voor.

Water besparen tijdens evenementen buiten

- Als je buiten extra toiletten moet plaatsen, gebruik dan **compost-toiletten**. Die maken geen gebruik van chemische producten of water, maar wel van houtsnippers. Dat is fijner voor de natuur, maar ook voor de gebruikers. De houtsnippers geven namelijk een aangename geur af die het toilet-luchtje doet verdwijnen.
- Kies je toch voor 'natte' wc's, spoel ze dan niet door met leidingwater. Vraag een lokale landbouwer om een ton met **regenwater** of water uit een lokale rivier te voorzien.

Benieuwd naar je (persoonlijke) watervoetafdruk?

Check waterchallenge.be

Water besparen bij je drankjes

- Chocomelk, koffie en dranken met veel suiker, zoals cola en vooral icetea, vermijd je liever. Ze hebben een erg grote watervoetafdruk.
- Wijn heeft een grotere voetafdruk dan bier. Als je wijn verkoopt, kies dan voor wijn die in België werd gebotteld in flessen met statiegeld.
- Ga voor **kraanwater**. Er bestaan toestellen die het kraanwater filteren en er ook bruiswater van kunnen maken. Pimp je kraanwater met een ijsblokje, citroen, munt, fruit of komkommer. Je hoeft dat kraanwater overigens niet gratis te verkopen. Bied je bezoekers de mogelijkheid om te kiezen tussen je (gepimpte) kraanwater en iets duurder flessenwater.
- Kies voor lokale (appel)sappen in kartons van vijf liter of lokaal geproduceerde limonades op basis van siroop, aangelengd met kraanwater.
- Bied lokale bieren aan, die met aandacht voor duurzaamheid gebrouwen zijn.

Communiceer bewuste keuzes!

FOTO: Lisa Goethals

FOTO: Yannick Fréson

mijnleuven

mijnleuven is één van de jongerenwerkingen van de jeugddienst van stad Leuven. Ze zijn zich niet alleen zelf bewust van hun ecologische voetafdruk, ze inspireren ook jongeren om hiermee aan de slag te gaan. Jeugdwerker Riena vertelt hoe zij dat aanpakken.

Wat doen jullie rond ecologisch organiseren bij mijnleuven?

“We geven vooral **tips aan organisatoren** over hoe ze hiermee aan de slag kunnen gaan en waar ze bijvoorbeeld subsidies kunnen aanvragen bij de stad. Zo is er een subsidie voor afvalarme evenementen, maar ook een systeem voor herbruikbare bekertjes via de stad. We geven tips via onze website. Er zijn veel jongerencollectieven in Leuven die bewust enkel gebruik maken van recyclebaar materiaal in hun scenografie. Het is bijna een automatische reflex geworden om hiermee bezig te zijn.”

Waarom vinden jullie het belangrijk om rond ecologie te werken?

“Ecologie en duurzaamheid zijn niet meer weg te denken uit de maatschappij van vandaag. Iedereen moet een steentje bijdragen. Als eventorganisator heb je ook de verantwoordelijkheid om **het goede voorbeeld** te geven en anderen te inspireren. Je kan daar ver in gaan, maar elk klein initiatief dat je neemt helpt al. Als mijnleuven willen we daar vooral een klankbord in zijn voor jonge organisatoren, een netwerk uitbouwen van informatie-deling en inspirerende voorbeelden geven.

We willen hier niet alleen op inzetten via het inspireren van organisatoren, maar ook door op onze eigen manier beleidsparticipatie te faciliteren rond deze thematiek.

Meer weten over mijnleuven?
Check mijnleuven.be of
[@mijnleuven](https://www.instagram.com/mijnleuven) op Instagram

Enter Plan T: een groep jongeren die een jaar lang aan de slag gaat rond zelfgekozen thema's. Ze bevragen andere jongeren, gaan in gesprek met stakeholders, voeren actie ... Op basis daarvan geven ze uiteindelijk hun advies over het beleid van stad Leuven."

Wat pakken jullie anders aan dan vroeger?

"Vroeger moesten we heel veel initiatief nemen om bewustwording te creëren. Op dit moment is het voor veel organisatoren een **vaste reflex geworden** om in te zetten op ecologie. Ook heeft de uitleendienst veel materiaal dat hergebruikt kan worden voor organisatoren, waardoor we hierin zelf bijna niet meer moeten ondersteunen."

Drie gouden tips van mijnleuven

- 1** Ecologie of duurzaamheid is vaak **out of the box** denken. Het is niet omdat je iets al jaren op dezelfde manier aanpakt, dat je het nu niet meer kan veranderen. Duurzaamheid is een proces dat moet groeien.
- 2** Investeer eenmalig in **duurzame signalisatie**. Dat kost één keer veel geld, maar dit materiaal heb je nadien voor langere tijd en kan je zelfs uitleenen aan andere organisaties.
- 3** **Laat jezelf inspireren** en zoek interessante organisaties en evenementen. Je moet echt zelf niet altijd het warm water uitvinden.

Zo doen zij het

JeTi

Jeugdhuis JeTi (Tielen) heeft al elf jaar een groen dak. Bij de bouw van hun nieuwe jeugdhuis werden ecologische keuzes gemaakt, met het idee om ooit zelfvoorzienend te kunnen werken. Dat idee is inmiddels wat weggezaakt, maar het groene dak zorgt wel voor een groot ecologisch voordeel: **de wc's worden doorgespoeld met regenwater**. En dat zorgt wel eens voor vragen. “Het water is natuurlijk niet zo helder als leidingwater”, vertelt voorzitter Wannes. “We hingen daarom briefjes op de deur om onze bezoekers te vertellen dat we regenwater gebruiken.”

Naast een groen dak proberen ze bij JeTi ook met kleine dingen hun steentje bij te dragen. “Ons meest energieslurpende apparaat is de ijskast. Die zetten we af als hij niet gebruikt wordt. Het jeugdhuis is normaal enkel op vrijdag open. Daarom zetten we de ijskast vrijdagmiddag op, zo is tegen de avond onze drank fris. Vrijdagnacht als we vertrekken zetten we hem weer uit. Dat scheelt echt!”

Waarom het water in de wc's niet helder is

Meer JeTi?

Check [jeugdhuis_jeti](#) op Instagram

Oude totebags recycleren

Go BOOM

Recycleren is voor Go BOOM in Gent een evidentie. Bijna alles wat zij gebruiken krijgt een nieuw leven. “Go BOOM is een DIY feministisch collectief dat jongeren plaats geeft om lawaai te maken. Dat gebeurt in alle vormen: van muziekworkshops en knutselmiddagen tot filmavonden. DIY staat voor Do It Yourself en dat ligt helemaal in lijn met de punk mindset van Go BOOM”, vertelt beroepskracht Ann-Sophie.

Waarom zou je iets nieuws kopen als je het **zelf kan maken**? Met deze gedachte in het achterhoofd organiseert Go BOOM tal van workshops, waarbij duurzaamheid vanzelfsprekend is. “We hergebruiken bijna alles en vragen jongeren altijd om **zelf materiaal mee te nemen**. Jongeren upcyclen hun oude kleren tot stage-outfits of totebags ... En ook flyers en posters worden gerecycleerd tot nieuw papier, waar kaartjes of zines mee gemaakt worden.”

En niet alleen de jongeren nemen dingen mee, er wordt ook spontaan materiaal binnengebracht. “Inmiddels weten mensen dat wij met bijna alles iets kunnen doen. Zo kregen we onlangs zelfs een kerstboom!”

“Verder letten we op kleine dingen: glazen flesjes voor onze drankjes, zodat we die kunnen laten recyclen én we gebruiken herbruikbare koffiepads voor onze koffiemachine. **We gooien echt niet graag weg** en geven dat ook altijd mee aan de jongeren: denk aan de wereld!”

Meer Go BOOM?

Check [goboomgent](#) op Instagram

Eigen groentjes uit de moestuin van Asgaard

Asgaard organiseert regelmatig een volkskeuken, volledig vegan

Jaarlijks vuilviskanoën om de Gentse wateren op te ruimen

Asgaard

Bij jeugdhuis Asgaard (Gentbrugge) maken ze veel bewuste ecologische keuzes. “We zijn lid van Natuurpunt en we helpen mee met het onderhoud van de Gentbrugse Meersen”, vertelt beroepskracht Ilse. We doen meerdere zwerfvuilacties per jaar met Mooimakers en Proper Pierke. We kuisen regelmatig onze buurt op en gaan jaarlijks Vuilviskanoën om de Gentse wateren op te ruimen.”

Ook in het jeugdhuis zelf denken ze bij Asgaard aan de aarde. Naast het gebruik van ecologische schoonmaakproducten en biologisch afbreekbare handdoeken en toiletpapier, gebruiken ze **amper wegwerpmateriaal**. De kranen in de toiletten gaan vanzelf uit en de toiletten worden doorgespoeld met regenwater.

En daar blijft het niet bij. “Onze lidkaarten en polsbandchips zijn van hout met een FSC-keurmerk in plaats van plastic en de polsbandjes zijn gemaakt van gerecycleerde plastic flessen. We hebben **timers voor bepaalde elektrische apparaten** die niet altijd aan hoeven te staan en we kunnen andere apparaten volledig afzetten met knoppen.”

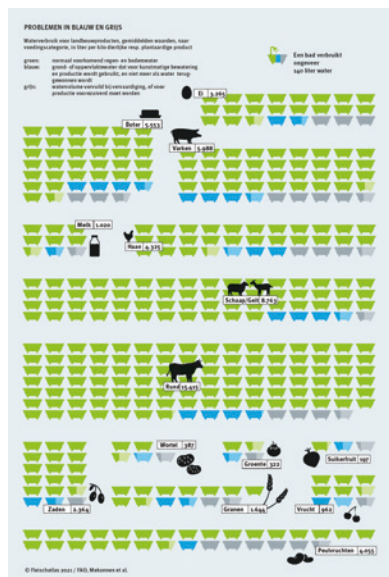
In de keuken dragen ze ook een steentje bij. “We zorgen voor vegan catering voor de bands die bij ons komen optreden en organiseren regelmatig een **vegan volkskeuken**. Onze barhapjes en smoothies zijn plantaardig. Zo laten we zien hoe lekker het kan zijn. We proberen er altijd extra uitleg bij te geven.” Daarnaast heeft Asgaard een eigen moestuin om ecologisch en lokaal eigen groenten te verbouwen.

Meer weten over Asgaard?

Check [@jh_asgaard](#) op Instagram.

Bewuste keuzes

**Eerste ecologische stappen?
Van bewuste cateringkeuzes
tot slimme afvalverwerking,
leer hoe je jouw evenement
groener kan opzetten. Want
wie zei dat plezier hebben
niet milieuvriendelijk
kan zijn?**

Eten

Go veggie, go local, go fairtrade, go seizoensgebonden! Dat is een hele mond vol, maar het bevat goede tips. Door stil te staan bij wat je aanbiedt, kan je de voetafdruk van je evenement verkleinen. Hier enkele go's en no's:

Go veggie

Vegetarische voeding is **goed voor dier en natuur** en kan zelfs een positieve invloed hebben op je bezoekersaantallen ([Zij aan Zij, 2023](#)).

Ga je naast veggie voor een vlees-optie? Zorg er dan voor dat je kiest voor **beter vlees, meer specifiek kip**. Voor één rundshamburger is er namelijk zeer veel water nodig: zo'n 1500 liter.

Go lokaal

Door lokale producten aan te bieden, steun je niet enkel de boeren of ondernemingen uit de buurt. Het is ook gewoon ecologischer. Je producten leggen **geen duizenden kilometers** af voordat ze op je bord belanden.

Go seizoensgebonden

Kies producten die groeien en bloeien in de periode van je evenement. Deze producten zijn lokaal geproduceerd en de productie ervan gebeurt **zonder verwarmde serres**.

- Een uitgebreide seizoenskalender vind je op de website van Velt.
<https://velt.nu/seizoenskalender>

Go bio

Biologische producten hebben een **watervoetafdruk** die **20% kleiner** is dan die van hun varianten. Ook de invloed ervan op de natuur is veel kleiner, ze verbeteren zelfs de kwaliteit van onze grond.

Go fairtrade

Lukt het niet om alle bovenstaande boxes af te checken? Probeer voor Fairtrade producten te gaan. Dan ben je zeker dat het over **eerlijke handel** gaat. Je herkent ze aan dit label.

No verpakking

Koop groenten en fruit zonder verpakking of rechtstreeks bij de landbouwer in de buurt. Hetzelfde geldt voor andere voedingswaren. Kies bijvoorbeeld voor koeken die niet individueel verpakt zijn.

No waste

Tip

- Laat bezoekers kiezen tussen porties van verschillende grootte. Bepaal je prijzen zo dat je niet aanmoedigt om onnodig voor de grootste portie te kiezen. Grote porties zorgen voor meer verspilling.

De eerste stap is inschatten hoeveel eten je moet voorzien. Zorg ervoor dat het overschot zo klein mogelijk blijft. Heb je toch te veel voorzien? Dan zijn hier enkele opties:

- **Vries het in** als dat mogelijk en veilig is. Dan heb je onmiddellijk een maaltijd voor tijdens een volgende bijeenkomst.
- Deel het uit aan medewerkers. Geef de tip om **eigen doosjes** mee te brengen.
- Contacteer op voorhand een **sociaal initiatief** in de buurt. Zo kunnen ze rekening houden met een eventueel voedingsaanbod.
- Per regio is er wel **een groep op Facebook** te vinden waarin je de overschotten gratis kan aanbieden.

Communiceer bewuste keuzes!

- Geef lokale partners een podium. Post een filmpje/foto met een leuke quote op je socials en hang hun posters op tijdens het evenement.

FOTO: Unsplash

Duurzaam drukwerk

Zet zoveel mogelijk in op online communicatie. Promoot je evenement via sociale media, deel massaal een zelfgemaakt filmpje en vermijd zeker onnodig drukwerk.

Toch zijn flyers en posters ook interessant. Ze zetten je evenement in de kijker op plekken waar online communicatie niet geraakt.

Kies voor een **'groene' drukker!** Bij Formaat werken we samen met Zwartopwit. Duurzaam drukwerk is voor hen een voorwaarde en ze leggen dit uit op hun website: zwartopwit.be/pages/duurzaam

FOTO: Valerie Vonck

Tip

- Bestel een kleinere oplage! Deze is misschien iets duurder, maar niet voor de natuur. Een boom moet een volledig jaar groeien om de CO2-uitstoot van zes kilo papier te compenseren.
- Voor panelen kan je gaan voor duurzaam FSC-hout of gerecycleerde houten panelen.

Communiceer bewuste keuzes!

- Plaats op het drukwerk wat er ecologisch aan is. Bijvoorbeeld: "Deze flyer is gedrukt op 100% gerecycleerd en FSC®-gecertificeerd papier."

FOTO: Nikki Lucy

Afvalbeleid

Afval is een groot onderdeel van eventorganisatie, maak er tijd voor. Klein gebaar, groot effect! Stel een **afvalverantwoordelijke** aan: Zo iemand stelt niet alleen een afvalplan op, maar geeft ook tijdens het evenement instructies aan medewerkers.

Tip

- Zorg voor 'thumbs up'-bordjes of 'dankjewel'-signalen tijdens het evenement, bijvoorbeeld bij het afvalpunt of inwisselpunt voor bekertjes. Zo waardeer je iedereen's duurzame acties.

Communiceer bewuste keuzes!

- Wat hoort waar thuis? Communiceer tijdens je evenement (op een ludieke manier) hoe afvalbakken herkend kunnen worden. Zet 'wandellende' containers in om bezoekers aan te sporen.
- Zet je afvalmedewerkers in de bloemetjes en in de kijker.

Nieuwe wetgeving: sorteerplicht etensresten evenementen

Vanaf 1 januari 2024 is het verplicht om bij evenementenafval een onderscheid te maken tussen resten keuken-/eetafval. Daar is een goede reden voor!

Minder verbrand restafval

Doordat er minder eetafval bij het restafval belandt, wordt er minder afval verbrand. Deze aparte inzameling kan je inzetten voor andere doelen: een win-winsituatie.

Compost en Biogas

Wat gebeurt er met je keukenafval en etensresten? Ze worden omgetoverd tot compost en biogas. Dat kan dan weer worden omgezet naar warmte en energie of aardgas. Goed voor de aarde én voor groene energie.

In principe zorg je ervoor dat **alle etensresten in een aparte container terechtkomen** en niet bij het restafval. Toch is het een goed idee om dieper na te denken over hoe je dit zal aanpakken. Volg het stappenplan van [ikorganiseer.be](https://ikorganiseer.be/organiseren/sorteerplicht/) en je bent op de goede weg!

Tip

- Verwerk je afvalbakken mee als inkleiding. Versier de vuilbakken zodat ze opvallen of loop rond met een 'levende composthoop'. Iets verrassends werkt altijd!

Recyclage

Denk ook aan recyclage. **Nog beter dan afval scheiden, is geen afval maken.** Neem contact op met je stad/gemeente of werk samen met het containerpark of een lokale kringloopwinkel. Materialen nieuw kopen staat altijd op de laatste plaats!

Tip

- Hergebruik zoveel mogelijk promo-shirts, affichepanelen en spandoeken. Laat de datum achterwege. Een jaarlijks terugkerend evenement aan te kondigen? Kies dan voor borden of doeken waarop je de datum kan aanpassen.
- Zet een ruil- of leencafé op. Daar kunnen initiatieven die soms een evenement organiseren materialen uitwisselen. Zo hoef je niet steeds alles nieuw te kopen.

Herbruikbare bekertjes & cateringmateriaal

Al het gebruik van wegwerpmateriaal is volledig verboden tijdens evenementen. Herbruikbare bekertjes zijn al niet meer weg te denken. Naast dat ze milieuvriendelijker zijn, zorgen ze voor minder zwerfvuil en minder opruimwerk.

Is je evenement kleinschalig en rustig (denk aan een quiz, spelletjesavond ...), dan kan je uiteraard altijd werken met glazen. Denk daarbij steeds aan de veiligheid.

Waar vind je herbruikbare bekertjes?

Het is meestal niet duurzaam om zelf bekertjes aan te kopen. Bekertjes huren kan je op verschillende manieren:

- Vraag na bij je **lokale intercommunale** rond afvalbeheer (= een maatschappij die zorgt voor de afvalverwerking van enkele steden en gemeenten) of zij een aanbod hebben voor lokale verenigingen.

Tip

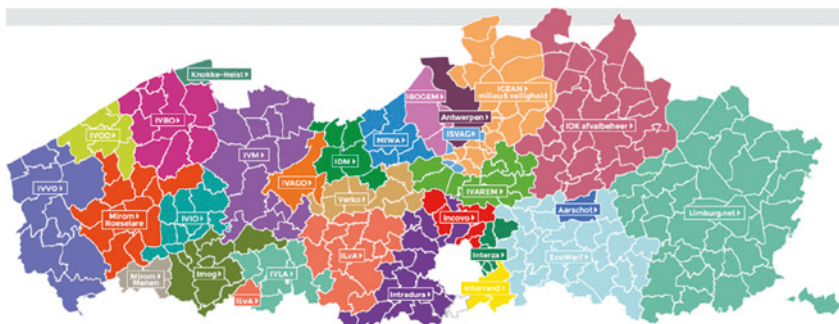
- Of er samenwerkingen bestaan in jouw regio, check je via de website van VVSG. (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten)

FOTO: Nikki Lucy

- Vraag na bij je **stad of gemeente** of zij herbruikbare bekertjes ter beschikking stellen voor hun lokale verenigingen.
- Vraag na bij de **lokale brouwer of drankenleverancier** of zij bekertjes kunnen aanbieden.
- Huur bij een **privé-aanbieder**. Voorbeelden hiervan zijn festicup.be of goodless.be.

Check de *Handleiding herbruikbare bekertjes* op de website van OVAM Vlaanderen:

Wat met cateringmateriaal?

Net zoals wegwerpbekers, is het verboden om eenmalig bruikbare bakjes, borden of bestek aan te bieden. Vanuit ecologisch standpunt is dit top! Nu nog even nadenken over welke hapjes je verkoopt. Kies voor zaken die je **uit het vuistje** kan eten. Dat bezorgt je een hoop minder werk.

Tip

- Gebruik niet gekleurde/gebleekte servetten of keukenrol van gerecycleerd papier. Deze worden niet gezien als cateringmateriaal. Het is dus aan te raden om eten hierop te serveren. Na gebruik mogen ze in de vuilbak voor etensresten gegooid worden. Bied enkel een servetje aan als hier nood aan is.

FOTO: Nikki Lucy

Mobiliteit

Kijk eens bij je eigen evenementen: hoeveel mensen komen er met de auto ook al wonen ze vlakbij? Hoe worden materialen vervoerd? Hoe gaan jullie naar de winkel? Die **mobiliteit bepaalt een groot onderdeel van jullie ecologische voetafdruk**. Het is dus zeker de moeite om hier op in te zetten.

We sommen enkele handige tips op om bezoekers aan te sporen om die auto thuis te laten:

Fietsers aantrekken

- Zorg voor aantrekkelijke, beveiligde en verlichte fietsstapplaatsen. Verlicht het pad naar je evenementenlocatie.
- Geef fietsers korting op de inkom.
- Verloot een aantal bonnetjes of prijs onder de fietsers.

Openbaar vervoer aantrekkelijker maken

- Pas je einduren van een optreden aan aan de uren dat er een bus of trein vertrekt in de buurt. Meld voor en tijdens je evenement wanneer de laatste rit gepland staat.
- Voorzie gezamenlijke wandelmomenten naar bushaltes/treinstations als het donker is.
- Voorzie voldoende verlichting van de bushalte naar je evenementenlocatie.

Communiceer bewuste keuzes!

- Geef deze acties mee tijdens de promo van je evenement en laat weten dat jullie samen gaan voor een kleinere ecologische voetafdruk. Door het vergroten van het veiligheidsgevoel zijn bezoekers misschien sneller geneigd om de auto thuis te laten.

XER: groene dansers

XER is een collectief van de vier oprichters van jeugdhuis De Serre in Hoeilaart. Hun doel: evenementen organiseren op bijzondere locaties én daarmee iets teruggeven aan de buurt en de natuur. Formaat sprak met Milan Philips (25 jaar), één van de vier drijvende krachten achter XER.

FOTO'S: Karel V en XER

“XER staat voor Exclusive, ecological rhythms. De naam is een knipoog naar jeugdhuis De Serre, waar ik samen met de andere drie initiatiefnemers van XER gestart ben. We zijn **alle vier geboren organisatoren** en organiseren al jaren feesten en evenementen voor het jeugdhuis. Nu we een beetje “ouder” worden willen we dat blijven doen, ook voor een groter publiek. Vooral om te dansen, want dat doen we zelf ook graag. Daarnaast is het heel inte-

ressant om in contact te komen met de wereld van artiesten, dj's en alles wat er bij events komt kijken.”

260 bomen

“Afgelopen zomer organiseerden we ons eerste evenement: XER // Kasteelhoeve. De Kasteelhoeve in Hoeilaart is een geweldige locatie die tot nu toe nog niet vaak gebruikt is voor evenementen. We willen echt gaan voor unieke locaties waar nog niet eerder feesten zijn georganiseerd. Maar we vinden het ook heel belangrijk om **iets moois terug te geven aan de jongeren**, ons dorp en aan de omgeving. Daarom gaan we met de opbrengst van elk evenement één of meerdere ecologische projecten aan. Met de opbrengst van XER // Kasteelhoeve planten we volgend voorjaar 260 bomen op een nieuw terrein in het dorp.”

Zonnepanelen

“Ook tijdens onze evenementen proberen we **ons steentje bij te dragen**. De inkleding is van gerecycleerd hout, we gebruiken herbruikbare bekers ... Maar het is wel echt moeilijk om een zero waste evenement op poten te zetten. Bij de Kasteelhoeve hadden we het geluk dat we gebruik konden maken van aansluitingen van de gemeente, zodat we geen generatoren hoefden te gebruiken. We hebben ook al een lokale energieleverancier gevonden zodat we gebruik kunnen maken van zonnepanelen als we op het platteland een event willen organiseren.”

Toekomstdromen

“We willen twee keer per jaar een evenement organiseren, liefst in de zomer en in de winter. Ons volgende evenement is in mei, in samenwerking met andere verenigingen in Hoeilaart. We hopen dat we blijven groeien en populair genoeg worden om nog meer ecologische initiatieven op te kunnen zetten!”

XER op Instagram:
[@xer_events](https://www.instagram.com/xer_events)

Voor hetzelfde geld

Een evenement organiseren kost natuurlijk geld. En hoe wel je met ecologische keuzes ook geld kan besparen, kan duurzamer willen werken voor bijkomende kosten zorgen. Hoe kom je aan extra centen?

FOTO: Kunstvanger

Subsidies

Veel gemeentes bieden subsidies aan om duurzamere keuzes te kunnen maken. Bijvoorbeeld wanneer je je afval netjes sorteert en recycleert of voor het huren van herbruikbare bekertjes.

Je klopt het best aan bij jouw gemeente of stad. De meeste lokale jeugdwerkorganisaties krijgen voor hun normale werking al structurele subsidies via de gemeente. Daarnaast kan een lokale overheid ervoor kiezen om specifieke projecten of evenementen te steunen. **Er zijn verschillende soorten subsidies**, elk met specifieke voorwaarden. Informeer bij de jeugd- of cultuurdienst naar de mogelijkheden in jouw gemeente.

Sponsoring

Een sponsor is een persoon of organisatie, meestal een bedrijf, die jouw evenement steunt door geld of andere middelen

ter beschikking te stellen in ruil voor reclame. **Sponsors kunnen de kosten van je evenement aanzienlijk drukken.** Als je let op je ecologische voetafdruk is het natuurlijk fijn om een sponsor te zoeken die daar ook mee bezig is.

Welke soorten sponsoring zijn er?

Meestal steunt de sponsor je met een geldsom, maar je kan ook kiezen voor sponsoring in natura. Voor de sponsor is het minder ingrijpend dan een financiële sponsoring, maar met wat creativiteit kan jouw organisatie er enorm gebaat mee zijn.

Enkele voorbeelden:

- Een lokale handel die stoelen en tafels gratis uitleent.
- Een verhuurfirma die gratis transport regelt.
- ...

Hoe vind je sponsors?

Sponsors komen niet uit de lucht gevallen. Zeker niet als je in het wilde weg bedrijven begint te contacteren. Doelgericht zoeken is de boodschap.

Zoeken op de juiste schaal

Voor een dorpsfeest of een ander lokaal evenement spreek je best **plaatselijke handelaars** of bedrijven aan. Als je evenement breder mikt, mag je ook grotere bedrijven in de regio aanschrijven.

Zoeken naar de juiste doelgroep

Denk na over welke sponsors wel en niet bij het doelpubliek van je evenement pakken. Organiseer je vooral voor lokale zestienjarigen? Dan zal dat lokale handelaars in de buurt van scholen of vrijetijdscentra zeker interesseren, terwijl een ICT-bedrijf wellicht minder interesse zal hebben.

Zoeken naar het juiste netwerk

Ga je vaak langs bij dezelfde bakker? Werken bekenden in een lokaal bedrijf? Dat zijn goede aanknopingspunten in je zoektocht naar sponsors, zeker bij jeugdwerkinitiatieven. **Veel lokale handelaars willen zich verbinden met een jong en niet-commercieel initiatief.** Speel dat dan ook uit.

Maak samen met de leden van je organisatie een lijst op van potentiële sponsors en stel tijdig een bezoek- en aanspreekplan op. Persoonlijk contact loont nog steeds.

Zoeken naar het juiste moment

Probeer na te gaan wanneer de handelaars en bedrijven die je wil bereiken hun sponsorbudget vastleggen. Op basis van die informatie weet je wanneer hun geld nog lang niet of wellicht wel op zal zijn.

Meer weten over sponsors en hoe je een sponsordossier schrijft? Check ikorganiseer.be/organiseren/categorie/geldzaken/

Begroting

Het ligt voor de hand, maar ook een ecologisch evenement heeft een begroting nodig. Zet dus al je uitgaven en inkomsten (ja, echt alles) op een rijtje.

Het is verstandig om in je begroting **verschillende scenario's** uit te werken. Begin met een worstcase-scenario, waarin je uitgaat van een minimum aan inkomsten en een maximum aan uitgaven. Zo weet je hoe groot het risico op verlies is.

Het tweede scenario maak je **zo realistisch mogelijk**. Het ideale scenario is dat je uit de vaste kosten (variabele kosten zoals drank en eten dus niet meegerekend) bent voor de start van het evenement, dus door onder meer sponsoring, voorverkoop en subsidies.

Meer tips voor je begroting? Check ikorganiseer.be/organiseren/begroting/

FOTO: Kunstvanger

8 tips om je ecologische missie uit te dragen

Je hebt besloten om de organisatie van je evenement ecologisch aan te pakken. Goed bezig! Maar hoe draag je je ecologische missie nu uit naar de buitenwereld? Met deze 8 tips zorg je ervoor dat je je doelpubliek mee op je groene kar kan trekken.

1 Vertel je verhaal en geef aandacht aan de 'waarom?'

Dat je wil werken aan het ecologische aspect van je evenement is helemaal top. Nog belangrijker, is dat je **bezoekers de meerwaarde daarvan aantoont**. Eerst en vooral is praten over duurzaamheid minstens even belangrijk als acties ondernemen. Zo creëer je bewustzijn. Daarnaast is het gewoon makkelijker om bezoekers mee achter je concept te krijgen als je je beweegredenen duidelijk maakt. Denk bijvoorbeeld aan herbruikbare bekken. Eerst vonden mensen dit vooral vervelend. Als je hen uitlegt waarom je ervoor kiest en hoe ze zo zelf hun steentje bijdragen, maakt dat een groot verschil. Ondertussen zijn wisselbekersystemen ook genormaliseerd.

2 Wees positief!

Ja, we weten het ... De klimaatveranderingen zijn absoluut niet positief. Toch is het belangrijk om dat in je communicatie wél te zijn. Wil je het hebben over het belang van je duurzame initiatieven? **Leg dan vooral de nadruk op de positieve effecten** van jouw initiatieven en niet op de slechte huidige omstandigheden. Zo geef je de bezoekers van je evenement het gevoel dat ze iets goeds doen. Ze komen tenslotte naar je evenement om een fijne tijd te beleven.

3 Greenwashing is een no-go

Wees eerlijk en transparant over wat je wel en niet onderneemt om je evenement duurzaam te maken. Bedrijven en organisaties doen zich vaak groener voor dan ze zijn, maar zijn de dupe als dat uitkomt. Zo verlies je al je geloofwaardigheid. Je kan **beter aantonen dat je stappen in de goede richting zet**, maar er ook nog ruimte is om te groeien.

4 Communiceer als een ambassadeur

Wees je ervan bewust dat je met je duurzame evenement heel wat anderen kan inspireren, ook al is het maar met iets kleins. Vele kleintjes maken immers een grote. **Maak gebruik van je eigen kanalen om te inspireren**, maar vertel je verhaal ook via de (regionale) media en tijdens het evenement zelf.

5 Programmeer als een ambassadeur

Ook inhoudelijk kan je duurzaamheid een plekje geven op je evenement. Programmeer bijvoorbeeld een **geëngageerde spreker of artiest** of nodig een duurzame organisatie uit om actie te voeren met een standje.

FOTO: Nikki Lucy

6 Compenseer je CO2-uitstoot

Ook al doe je nog zo je best, volledig CO2-neutraal wordt je evenement nooit. Je kan er wel voor kiezen om je CO2-uitstoot te compenseren, bijvoorbeeld via een project van BOS+. Die organisatie plant nieuw bos aan met elke euro die je schenkt. Als je zo'n actie plant, **kondig je die best op voorhand aan**. Aan bezoekers die toch met de auto komen, kun je een extra bijdrage vragen, vrijwillig of verrekend in de ticketprijs. Een richtlijn, bijvoorbeeld 0,25 euro per 100 km, kan helpen.

7 Werk samen met en binnen je gemeente

Neem op voorhand contact op met de dienst duurzaamheid binnen je gemeente of stad. Die kan je inspireren, jullie verhaal mee uitdragen in de gemeente en misschien ook ondersteunen.

Werk samen met andere organisatoren van evenementen. Zij hebben misschien meer ervaring met duurzaamheid of zoeken net tips en advies. Samen kun je makkelijker een grote duurzame aankoop doen, bijvoorbeeld herbruikbare bekers of een tap-waterkraan. Je gemeente zal ook sneller bereid zijn om een aankoop door meerdere organisaties te subsidiëren.

8 Durf!

Kies je voor een duurzaam evenement, ga hier voluit voor. **Durf keuzes maken** en sta daar dan ook voor de volle 100% achter. Er zullen altijd voor- en nadelen zijn van je beslissingen en er zullen altijd mensen zijn die het niet met je eens zijn. Durf en activisme zijn belangrijke factoren als je wil gaan voor verandering.

Alles op een rijtje

Event in de kijker

Digitale communicatie

- ☐ Communiceer online
- ☐ Projecteer het programma

Duurzaam drukwerk

- ☐ Bestel kleine oplages
- ☐ Bij panelen, kies duurzaam FSC-hout of gerecycleerde houten panelen
- ☐ Voorzie geen goodiebags of gadgets
- ☐ Zet geen datum op herbruikbare promomateriaal zoals T-shirts of panelen
- ☐ Investeer eenmalig in duurzame richtingaanwijzers

Communiceer je bewuste keuzes!

Algemeen

- ☐ Communiceer 'het waarom' van je ecologische acties
- ☐ Communiceer je ecologische acties (zie: 📢 [Communiceer je bewuste keuzes!](#))
- ☐ Wees steeds positief
- ☐ Zet je eigen kanalen en die van je medewerkers in
- ☐ Contacteer (lokale) media
- ☐ Communiceer de grootte van je ecologische voetafdruk

Tijdens

- ☐ Communiceer je ecologische acties (zie: 📢 [Communiceer je bewuste keuzes!](#))

Wat schaft de pot vandaag?

Go veggie

- ☐ Kies veggie/vegan als standaardoptie
- ☐ Toch een vleesoptie aanbieden? Kies voor beter vlees en liefst kip

Go lokaal

Go seizoensgebonden

Go bio

Go fairtrade

No verpakking

No waste

- ☐ Voorzie kleine én grote porties
- ☐ Moedig met de prijsbepaling kleine porties aan
- ☐ Maak een schatting van de nodige voedselhoeveelheden
- ☐ Stel een plan op voor de overschotten (p. 11)

Opgeruimd staat netjes

Afvalbeleid

- ☐ Stel een afvalverantwoordelijke aan
- ☐ Stel een afvalplan op (p. 12)
- ☐ Informeer elke vrijwilliger en medewerker over het afvalplan
- ☐ Voorzie dankjewel-signalen tijdens het evenement
- ☐ Voorzie aparte vuilbakken voor eetafval (naast PMD en rest)
- ☐ Versier de vuilbakken zodat ze opvallen
- ☐ Communiceer duidelijk over wat in welke vuilbak hoort

Recyclage

- ☐ Vergeet nooit: "Nog beter dan afval scheiden, is geen afval maken"
- ☐ Koop tweedehands en contacteer het containerpark
- ☐ Organiseer een ruil- of leencafé tussen verschillende verenigingen

Herbruikbaar cateringmateriaal

- ☐ Wees op de hoogte van de wetgeving (p. 13)
- ☐ Stel indien nodig een plan op voor het gebruik van herbruikbare bekken (p. 13)
- ☐ Kies voor snacks uit het vuistje
- ☐ Bied gerecycleerde, niet-gebleekte servetten aan (deze mogen in de GFT-vuilbak)

Energiebesparing

Energie

- ☐ Stap over naar een groene energieleverancier
- ☐ Vermijd dieselgeneratoren

- ☐ Maak gebruik van werfkasten (van de gemeente)

Elektrische toestellen

- ☐ Zet alle ongebruikte toestellen uit, niet op stand-by
- ☐ Ga enkel voor toestellen met energielabel A++ of beter
- ☐ Ontdooi je vriezer bij ijsvorming
- ☐ Plaats je koelkast in een koele ruimte
- ☐ Plaats je koelkast voldoende ver van de muur

Verwarming

- ☐ Plaats radiatorfolie
- ☐ Plaats deursluiters
- ☐ Plaats tochtstrips aan de deur
- ☐ Draai de verwarming een graadje lager
- ☐ Hang dubbele gordijnen die de koude buiten en de warmte binnen kunnen houden
- ☐ Verlaag de temperatuur van je ketel naar 60°C
- ☐ Laat een specialist regelmatig je systeem checken
- ☐ Stel een verantwoordelijke aan die de verwarming uitzet bij het naar huis gaan

Verlichting

- ☐ Installeer TL-lampen en ledverlichting
- ☐ Installeer aanwezigheidssensoren waar nodig

Waterbesparing

Toiletten

- ☐ Zorg voor dubbele, waterbesparende doorspoelknoppen
- ☐ Installeer een regenton
- ☐ Gebruik niet-gebleekt, gerecycleerd toilet papier
- ☐ Gebruik composttoiletten (bij buitenevenementen)
- ☐ Spoel toiletten door met regenwater (geleverd door een lokale boer of je eigen regenton)
- ☐ Gebruik schoonmaakproducten die biologisch afbreekbaar zijn

Dranken

- ☐ Vermijd apart gebottelde dranken
- ☐ Laat bezoekers eigen drankflessen meenemen
- ☐ Bied kraanwater aan in plaats van flessenwater
- ☐ Verkoop siroopdranken gemaakt met kraanwater
- ☐ Kies lokale sappen/limonade in grote drankkartons
- ☐ Kies lokale bieren
- ☐ Kies bio/fairtrade koffie/thee/melk

Mobiliteit

Fietsers boven

- ☐ Plaats een beveiligde en verlichte fietsenstalling
- ☐ Verlicht het pad naar je evenementenlocatie
- ☐ Maak fietsen aantrekkelijk door bijvoorbeeld korting te geven op de inkom

Openbaar vervoer

- ☐ Pas je einduren van een optreden aan aan de uren dat er een bus of trein vertrekt in de buurt
- ☐ Meld voor en tijdens je evenement wanneer de laatste rit gepland staat
- ☐ Plan gezamenlijke wandelmomenten naar bushaltes/treinstations als het donker is
- ☐ Voorzie voldoende verlichting van de bushalte naar je evenementenlocatie

CO2-compensatie

- ☐ Bereken je ecologische voetafdruk
- ☐ Compenseer deze via een initiatief zoals BOS+

Metten is weten!

- ☐ Door je energieverbruik, tankbeurten en kilo afval te meten, weet je ook snel hoeveel je effectief bespaart

En als laatste: wees fier!

www.formaat.be

